

Malatya mebusu Mahmud Nedim Zabcı ve iki arkadaşının, İnhisar beyiyeleri üçte birlerinin harp malûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hakkındaki 1485 sayılı kanunun dördüncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Millî Müdafaa, Gümrük ve İnhisarlar, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (2/64)

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar beyiyeleri üçte birlerinin harp malûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hakkında 30 Mayıs 1929 tarihli ve 1485 sayılı kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ile mucip sebepleri yüksek huzurlarına sunulmuştur.

Konya Gaziantep Malatya
Dr. O. Ş. Ubuđay B. Kaleli M. Nedim Zabcı

Mucip sebepler lâiyhası

Yüksek Meclisin, Ordu harp malûllerinin terfih ve tesriri yolunda gösterdiği yakın ilginin en bâzî tezahürü; hâlen mer'iyet mevkiinde bulunan muhtelif kanunlardır. İktisadi teşekküllerin tekaüt esaslarını tesbit eden kanunda, malûllerin tekaüt maaşlarının kesilmemesi hükmünü taşıyan fıkra ise bu hassasiyetin en yeni bir misalini teşkil eder. Bubakından harp malûllerinin iyi ve minnet dolu duygularına tercüman olmağı bir vazife addetmekle beraber, bütün bu hükümlerin yalnız hayatta buldukları zamana hasr ve tahsis edilmiş olması ve ölümleri halinde geride bıraktıkları yetimleri ve ailesi için ayrı bir kaydı taşınmaması bizleri bu kanun teklifini yapmağa sevketmiş bulunuyor. Bununla beraber, şu noktayı derhal tebarü ettirmek isteriz ki, bu husus, bütçeye en ufak bir yük tahmil etmeyecek ve sırf kendilerine hayatlarıyla mukayyet olmak üzere 1485 numaralı kanunun bahşettiği tütün-ikramiye tutarından ayırmak suretiyle temin yoluna gidilecektir. Harp malûlünün hayatta bulunduğu zamana maksur olmak üzere aldığı gerek terfih zammı ve gerek tütün ikramiyesi tutarları şahsını olduğu kadar ailesini ve çocuklarını da terfih ve ikdar eylemekte bulunduğu ve bu maksat güdüldüğüne göre o harp malûlünün vefatıyla zaten büyük bir felâketle karşı karşıya kalan geride bıraktığı bikişlerin bir defaya mahsus olmak üzere alacakları bu paranın - ki yine ölünün arkadaşları tarafından kendi haklarından ayrılmış bir meblâğ olacaktır - ne derece bir kıymet olacağı arzdan müstağni olacak derecede ayandır.

Bu mülâhazailedir ki, 1485 numaralı kanunun dördüncü maddesine (şu kadar ki harp malûlleri hisselerinden, bir evvelki sene dağıtımından sonra ölen harp malûlü subaylardan her birinin dul ve yetim maaşına müstahak ailesi efradına bin ve ölen harp malûlü erattan her birinin dul ve yetim maaşına müstahak ailesi efradına yüz lira ...) verilmesinin yerinde bir hareket olduğuna ve bunun Yüksek Meclisçe memnuniyetle kabul edileceğine hükmetmiş bulunuyoruz.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
M. M. Encümeni
Esas No. 2/64
Karar No. 42

12 . VIII . 1942

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar beyiyeleri üçte birlerinin harp mâlûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hakkında 30 Mayıs 1929 tarihli ve 1485 sayılı kanunun dördüncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair olup Encümenimize havale edilen Malatya mebusu Mahmud Nedim Zabcı ve iki arkadaşının kanun teklifi ve mucip sebepleri, Millî Müdafaa, Maliye ve İnhisarlar vekilliklerinin salâhiyetli memurları huzuriyle okundu ve icabı görüldü.

Esbabı mucibede serdolan mülâhaza Encümenimizce yerinde görülmüş ise de ölen harp mâlûlü subayların mâlûliyet derecelerine bakmıyarak hepsinin seyyanen dul ve yetim maaşına müstahak ailesi efradına bin ve eranın ailesi efradına da yüz lira verilmesi yerine kanunlarımızın taamülüne göre hak ve adaletle kabili telif olmak üzere her ölünün mâlûliyet derecesine göre son senede aldığı hisseye isabet eden miktarın beş misli beyiye üçte birleri yekûnundan bir defaya mahsus olmak üzere dul ve yetim maaşına müstahak ailesi efradına ikramiye olarak verilip tasfiye edilmesi En-

cümenimizce muvafık görülmüştür.

Ancak seneler geçtikçe inhisarlar beyiyelerinin artması ve mâlûller miktarının azalması sebebiyle verilecek tasfiye ikramiyelerinin çoğalması tabii olduğundan bu ikramiyelerin 1943 de taayyün edecek miktarların iki mislini geçmemesi ittifakla karara alınmış ve havalesi mucibince Gümrük ve inhisarlar encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En. Rs.	M. M.	Kâtip
Diyarbakır	Samsun	Konya
K. Sevüktekin	R. Barkın	Vehbi Bigin
Bursa	Çankırı	Çorum
<i>Gl. N. Tınaz</i>	<i>Dr. A. Arkan</i>	<i>E. S. Akgöl</i>
Erzincan	Gümüşane	Gümüşane
<i>A. Akyürek</i>	<i>Ş. Erdoğan</i>	<i>Y. Ziya Zarbun</i>
İçel	İstanbul	Kayseri
<i>R. Koraltan</i>	<i>Ş. Âli Ögel</i>	<i>N. Toker</i>
Kayseri	Manisa	Muğla
<i>S. Turkey</i>	<i>K. N. Duru</i>	<i>S. Güney</i>
Seyhan		Urfa
<i>Sinan Tekelioğlu</i>		<i>Gl. Ahmed Yazgan</i>

Gümrük ve inhisarlar encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Gümrük ve inhisarlar encümeni
Esas No. 2/64
Karar No. 2

21 . XI . 1942

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar beyiyesi üçte birlerinin harp mâlûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hakkındaki 30 Mayıs 1929 tarih 1485 numaralı kanunun dördüncü maddesine bir fıkra ilâvesine dair Malatya mebusu Mahmud Nedim Zabcı ve iki arkadaşının teklifi kanunisi ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası Encümenimize de havale buyurulmuş olmakla Millî

Müdafaa, Maliye vekilliklerinin salâhiyetli memurları da hazır oldukları halde keyfiyet tetkik ve müzakere edildi:

Encümenimiz Millî Müdafaa encümenince derpiş edilen noktai nazara iştirake karar vermiş ve Millî Müdafaa encümenince yeniden tanzim olunan madde kanuniyeyi aynen kabul etmiştir.

Havalesi mucibince Maliye encümenine hava-
le buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe takdim
olunur.

Gümrük ve İn. En. Reisi	M. M.
Mardin	Erzurum
Gl. Seyfi Düzgören	Münir Hüsrev Göle
Kâtip	
Seyhan	Amasya
Şemsa İşcen	Nafiz Aktın
	Çanakkale
	A. Kamçıl

Çorum	Denizli	Eskişehir
S. Köstekiöğlu	F. Akçakoca	Akça İ. Özdamar
Kocaeli	Konya	Malatya
A. Dikmen	İ. Erdal	O. Taner
Samsun	Tekirdağ	Trabzon
S. Necmi Selmen	N. Trak	D. Eyyiboğlu
Seyhan		
A. K. Tecer		

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 2/64

Karar No. 12

11 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar beyiyeleri üçte birlerinin harp mâ-
lûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hak-
kındaki 30 Mayıs 1929 tarihli ve 1485 sayılı ka-
nunun 4 ncu maddesine bir fıkra eklenmesine da-
ir Malatya mebusu Mahmud Nedim Zabcı ile iki
arkadaşı tarafından teklif olunan kanun lâyiha-
siyle Millî Müdafaa ve Gümrük ve inhisarlar encü-
menlerinin bu husustaki mazbataları encümeni-
mize de havale edilmiş olmakla teklif sahipleriyle
Millî Müdafaa vekilliği mümessili hazır bulun-
dukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Kanun lâyihasının hazırlanmasını mucip se-
bepleri mütalâasından ve alâkalılarınca verilen
izahlardan teklifin esas itibarıyla muvafık oldu-
ğu mütalâa edilmiş ise de içinde bulunduğumuz
şartlar gözönüne alınınca memleketimizde bu
harbe iştiraki takdirinde bahse mevzu mâlûllerle
şehit yetimlerinin ikdarlarına tahsis edilmiş olan
beyiye hisselerinin lâşey hükümde kalacağı, harp-
ten kaçınıp sulha kavuşulduğu takdirde ise yu-
karıda zikredilen 1485 sayılı kanun hükümlerine
göre inhisar maddeleri beyiyeleri üçte birlerinin,
gitgide, çok mahdut adette müstehikler arasında
tevzii zaruretine binaen bunlara âdeta büyücek
servetler temin olunacağı ve her iki halde de ka-
nun vazırının asıl maksudından inhiraf edilmiş ola-
cağı fikri ileri sürülmüş ve harp mâlûllerleriyle şe-
hit yetimlerine istikballerinin tereddüt ve şüphed-
en daima âzade bulunduğu emniyetini telkin ede-

cek ve kalabalık oldukları zaman ihtiyaçlarını
hakkıyla tatminden uzak kaldıkları zaman içti-
mai vaziyetleriyle telif edilemeyecek kadar
yüksek ikramiyeler değil, haklarında adalet ve
nısfet kaidelerinin seyyanen tatbik olduğu
kanaatini verecek müessesat ve mevzuata lü-
zum bulunduğu hususunda mutabık kalınmış,
ancak bu lâzimenin Devletçe iktiza ettiği veç-
hile tetkikiyle icabının ifası temennisinin ger-
çekleştirilmesine intizaren vâkı teklifin inta-
cında harb mâlûlleri için yine ciddi faydalar bu-
lunduğu mülâhaza olunarak Millî Müdafaa encü-
meni mazbatasına istinaden lâyihasın müzakere-
sine geçilerek maddeleri Millî Müdafaa encüme-
nince tadil edilmiş oldukları veçhile aynen ka-
bul olunmuştur.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi
Yüksek Reislikten rica olunur.

Maliye En. Reisi	M. M.	Kâtip
İstanbul	Malatya	Tokad
A. Baydar	Nasuhi Baydar	Cemal Kovalı
Bursa	Gazianteb	İzmir
Dr. G. Kahraman	A. Aksu	K. Dursun
Kastamonu	Kayseri	Kırklareli
H. Dicle	Ömer Taşçıoğlu	Hamdi Kuleli
Kırşehir	Kırşehir	Malatya
İ. Özkan	M. Seyfeli	M. Nedim Zabcı
Zonguldak		
Y. Ziya Özenci		

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 61
Esas No. 2/64

14 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

Inhisar beyiyeleri üçte birlerinin harb mâlûllerine ve şehit yetimlerine tahsis ve tevzii hakkında 30 mayıs 1929 tarih ve 1485 sayılı kanunun 4 ncü maddesine bir fıkra eklenmesine dair Malatya mebusu Mahmud Nedim Zabcı ve iki arkadaşının hazırladıkları kanun teklifi Encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa, Gümrük ve inhisarlar ve Maliye encümenleri mazbatalarıyla birlikte ve teklif sahibi ile Maliye ve Millî Müdafaa vekâletlerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Alınan izahlar neticesinde : Harb mâlûllerinin vefat ederek seneden seneye azalmakta olmaları geride kalanların hisselerine isabet eden inhisar beyiyeleri üçte birlerini mütemadiyen arttırmakta olduğu ve bu hisselerin gittikçe yüksek rakamlara balığ olacağı cihetle bunun tahdidinde zaruret bulunduğu, şehit yetimlerine isabet eden hisselerin nazarı dikkati celpedecek derecede noksan olduğu cihetle bu mağdur zümrenin vaziyetini islah edecek tedbirler alınması lâzımgeldiği ve inhisar maddeleri beyiyeleri üçte birlerinden bir fon tesisi ve bir sandık teşkili suretiyle şehit yetimlerine verilecek ikramiyelerin bu fondan ödenmesi ve mâlûllerle, onların yetimleri ve aileleri arasında yardım sandığı teşkili suretiyle içtimai tesanüdün takviyesi ve bunun esaslara bağlanması mevzuları etrafında müzakereler

cereyan etmiş ve ancak bugünün ihtiyaçlarına uygun görülen teklif Encümenimizce de esas itibariyle kabul olunmuştur.

Millî Müdafaa encümeninin birinci maddesinde er yetimlerinin de ikramiyeden istifadelerini temin edecek surette ve şehit yetimlerine verilecek ikramiyenin inhisar beyiyeleri üçte birlerinin mâlûllere ait kısmından ayrılacağını da tavih maksadiyle değişiklik yapılmış ve ikinci madde yazılışa ait bir tashihle ve üçüncü madde Millî Müdafaa encümeninin tadili veçhile kabul olunmuştur.

Lâyiha Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	T. Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Bursa
F. Öymen	N. E. Sumer	Dr. S. Konuk
Bursa	Diyarbakır	Giresun
A. N. Ayas	Rüştü Bekit	M. Akkaya
İsparta	İsparta	İstanbul
M. Karaağaç	R. Ünlü	H. Ülkmen
Kayseri	Kırklareli	Maraş
F. Baysal	B. Denker	M. Bozdoğan
Mardin	Muş	Samsun
R. Erten	Ş. Ataman	M. A. Yörüker
Sivas	Tokad	Zonguldak
Remzi Çiner	H. N. Keşmir	Emin Erişirgil

**MALATYA MEBSUSU MAH-
MUD NEDİM ZABCI VE İKİ
ARKADAŞININ TEKLİFİ**

*Inhisar beyiyeleri üçte birleri-
nin harp mâlûllerine ve şehit
yetimlerine tahsis ve tevzii hak-
kında 30 Mayıs 1929 tarih ve
1485 sayılı kanunun 4 ncü mad-
desine bir fıkra eklenmesine
dair kanun teklifi*

MADDE 1. — Inhisar beyi-
yeleri üçte birlerinin harp mâ-
lûllerine ve şehit yetimlerine
tahsis ve tevzii hakkında 30 ma-
yıs 1929 tarih ve 1485 sayılı
kanunun dördüncü maddesine
aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Şu kadar ki, harp mâlûllerine
hisselerinden, bir evvelki sene
dağıtımından sonra ölen harp
mâlûlü subaylardan her biri-
nin dul ve yetim maaşına müs-
tahak ailesi efradına bin ve
ölen harp mâlûlü erattan her
birinin dul ve yetim maaşına
müstahak ailesi efradına yüz
lira verilecek ikramiyelere ye-
tecek miktar verildikten sonra
arta kalanı hayatta bulunan
harp mâlûllerine dağıtılır.

Harp mâlûlü ailesine verilen
bu ikramiyeler harp mâlûl-
lerine yapılan tevziatın haiz ol-
duğu hükümlere tabidir.

MADDE 2. — Bu kanun neş-
ri tarihinden itibaren muteber-
dir.

MADDE 3. — Bu kanunun
hükümlerini icraya Millî Mü-
dafaa ve Maliye vekilleri me-
murdur.

**MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜME-
NİNİN DEĞİŞTİRİŞİ**

*Inhisarlar beyiyeleri üçte birle-
rinin harp mâlûllerine ve şehit ye-
timlerine tevzii hakkındaki 1485
sayılı kanunun 4 ncü maddesine
bir fıkra eklenmesine dair ka-
nun lâyihası*

MADDE 1. — Inhisar beyi-
yeleri üçte birlerinin harp mâ-
lûllerine ve şehit yetimlerine
tahsis ve tevzii hakkında 1485
sayılı kanunun 4 ncü maddesine
aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Şu kadar ki, vefat eden harp
mâlûllerinin son senede hisse-
lerine isabet eden miktarın beş
misli, mutaâkıp senedeki beyi-
ye üçte birlerinden maaşa müs-
tahak ailesi efradına bir defa-
lık olmak üzere ikramiye veri-
lir.

Ancak bu ikramiyeler 1943
de taayyün eden miktarların
iki mislini geçemez.

MADDE 2. — Bu kanun neş-
ri tarihinden itibaren muteber-
dir.

MADDE 3. — Bu kanunun
hükümlerini icraya Millî Mü-
dafaa ve Maliye vekilleri me-
murdur.

**BÜTÇE ENCÜMENİNİN DE-
ĞİŞTİRİŞİ**

*Inhisarlar beyiyeleri üçte birle-
rinin harp mâlûllerine ve şehit
yetimlerine tevzii hakkında 1485
sayılı kanunun 4 ncü maddesine
bir fıkra eklenmesine dair ka-
nun lâyihası*

MADDE 1. — Inhisar beyi-
yeleri üçte birlerinin harp mâ-
lûllerine ve şehit yetimlerine
tahsis ve tevzii hakkında 1485
sayılı kanunun 4 ncü maddesi-
ne aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

Şu kadar ki, vefat eden harp
mâlûllerinin son senede hissele-
rine isabet eden miktarın beş
misli, mutaâkıp senedeki beyi-
ye üçte birlerinin mâlûllere
ait kısmından mahsup edilmek
ve bir defalık olmak üzere ölen
subay ve erlerin 1633 sayılı ka-
nunun 48 ncü maddesinde gös-
terilen yetimlerine ikramiye
olarak verilir.

MADDE 2. — Bu kanun neş-
ri tarihinden itibaren muteber-
dir.

MADDE 3. — Millî Müda-
faa encümeninin 3 ncü madde-
si aynen.